

Тулалы олобу – айылбаны билибиннэри – интегрированной дьарык

Болох: бэлэмнэни болох

Буолар кунэ:

Тиэмэтэ: «Аптаах уу»

Корунэ: бэсиэдэ, чинчийилэр, уруьуй

Сыала: Обо билэр – корор толкуйдур санарар дьобура сайдар усуллубуйаны тэрийи.

Уорэтэр соруктар:

- уу тутулугун туьунан ойдобулу оболор бэйэлэрэ быааралларыгар улэни тэрийи (пар диэн уу, уу быьыта суох, уу предметтэри суурайар)
- Тулалыыр эйгэ туьунан билиилэрин кэнэтии.
- обо тылын саппаабын байыты(глобус, дьэнкир, чинчийи, крахмал)

Сайыннарар соруктар:

- Предмети ойуулуур – дьуьуннуур тылларынан быааран кэпсири салгы сайыннары.
- кэтээн короор уоруйэхтэри сайыннары
- айар –тутар уоруйэхтэрин сайыннары

Иитэр соруктар:

- Хас биирдии обо айар интириэбин кобутуу, бэйэ-бэйэбэ комолоьууну иити
- Тулалыыр эйгэбэ айылбаба харыстабыллаахтык сыьыаны иити.

Туттуллар тэриллэр: ИКТ, дьэнкир иьиттэр, салфетка, туус, сахар, уу, акварельнай кырааскылар, киистэлэр, фартуктар, бэргэьэлэр

Уорэхтэьин уобаластары дьуорэлэьинтэ: билэр—корор дьобуру сайыннары, тылы - еьу сайыннары, айар дьобуру сайыннары, уопастыбаба сылдьары бодоруьары сайыннары, эти-сиини сайыннары

- Оболор бэйэ бэйэбитин харах харахха корсуоххэьин эрэ, сырдык мичээрбититтэн бэйэ-бэйэбитигэр бэрсиеьхэьин, утуо кунунэноболоор! (дорооболоьобун, оболорго мичээрдиибин).
- Утуе кунунэн!

- Уонна бугунну бийиги ыалдыттарбытыгар эмиэ «Утуе кунунэн» диэххэин.

Мин аатым Н. Ф диэн.

- Бугун о5олоор бийиги ученайдар буолуохпут. Ученай диэн кими этэбит?

Сананы кьи билбэтин чинчийэр, уорэтэр, айан тааарар кьиини, учуонайдар ханна улэлиллэрий? (лаборатория5а). Лаборатория (опыт онорорго аналлаах хос). О5олоор, эьиги чинчийэргитин собулуугут? Корун эрэ группабыт бугун лаборатория5а кубулуйбут. Ученайдар лаборатория5а кириэхтэрин иннинэ халат кэтэллэр. Онтон бийиги лаборатория5а киирэрбитигэр туох наада эбитий?

- фартук, бэргэьэ, илиигэ кэтэр

(О5олорго фартуктарын баайан комолоьобун уонна лаборатория5а ынырабын)

Иитээччи:Лаборатория5а сэрэхтээхтик улэлииргэ быраабылалар бааллар дии о5олоор (мээнэ амсайбаппыт суьуруохпутун соп, сыттыырбытыгар эмиэ сэрэхтээх буолуохтаахпыт, сиспит коно, мээнэ мэниктээбэппит, соруудахтары бэрээдэгинэн бол5омголоохтук истэн оноробут).

Иитээччи: Бугун бийиги бу лаборатория5а тугу чинчийэрбитин билээри бары экраны коруоххэин эрэ о5олоор

(Экранна таабырын нонуо уу диэн тылы тааарыахтаахтар)

Слайд1(Экранна муударай мэкчиргэ костор: дорооболорун о5олоор! Бугун эьиги бу лаборатория5а тугу чинчийэргитин билиэххитин ба5ара5ыт дуо? Ону билэргитигэр эьиги мин таабырыннарбын таайыахтааххыт, таайбыт таабырынныт бастакы буукубатын клетка иьигэр *туруора5ыт* уонна тахсыбыт тылы аа5а5ыт).

Таабырыннар: **Слайд2-9**

(О5олор ханнык тыл тахсыбытын аа5ан короллор)

О5олор: Вода сахалыы туох диэн буоларый? Уу

- Уу диэн тугуй? Эьиги туох дии саныыгытый уу туохха нааданый? (о5олор эппиэттэрэ) Ууну иьэбит уунан суунабыт,танас сууйабыт, ас буьарабыт

- Соп маладьыастар сопко эттигит, уута суох тыыннаах олох табыллыбат.

Слайд 10 (глобус слайда5а костор,) Глобус кордоробун бу тугуй?

(О5олор эппиэттэрэ)

-Угускут билэр эбит. Бу бийиги олорор сирбитин куччатан кордорор модель. Ону глобус дэнэр. Глобуска ханнык ен баьыйарый? (халлаан куох)

- Ити онунэн тугу кордороллоруй?(ууну)

- Уу сир шарын ньуурун ($\frac{3}{4}$) ус гыммыт туордун сабардыр онтон атына кураанах сир. Глобуска кордоххо уу ханна баарый? (уу океаннарга, муораларга, куоллэргэ, орустэргэ баар.

Слайд11 Хамсыыр харамайдар, уунээйилэр, уонна кийи бары тыынар тыыннаах уута суох олорбот. Сорох харамайдарга холобур балыктарга, уу баар суох соботох олорор сирдэрэ буолар. Уута суох уунээйи ууммэт.

Иитээччи: Оболоор ууну чинчийэр улэбитин сабалыбыт? Улэни сабалыахпыт иннинэ билгэ органнарын хатылыаххайын эрэ, олор элбэхтик комолоуохтэрэ.

(Магнитнай дуоскаба «харах, мурун, аях» ойуулары ыйыахтаахтар)

- (уу быыыта). Араас формалаах ийиттэргэ уу куталлар. Оболор болоххо улэлээн, субэлээн уу формата суобун табаараллар. Билгэ органа: харах.

- (уу сыта) Ыстакааннаах уу, аромамасло мандарин кутабын, билгэ органа – мурун

- (Уу оно). Ыстакааннар, акварель кырааска бэриллэр. Ууну кырааскалаан, ыраас ууну кытта тэннээн уу оно суобар тахсаллар. Билгэ орган : харах.

- (уу дьэнкирэ). Ыстакааннаах уу, билгэ органа – харах. Уу дьэнкирин быбаараллар.

-(Уу амтана). Амсайан короллор, (амтана суох) амтаннаах буоларыгар хайыбытыт? (лимон, сахар, туус куталлар быбаараллар) – билгэ органа -аiah

-(уу суурайааччы). Ыстакааннаах уу, туус, сахар бэриллэр.

- онон, уу –диэн убабас, сыта, оно, быыыта суох. Кини оссо хайдах буолуон собуй **слайд12** (муус, паар). Тымныйан, салгын тепературата 0 кыраадыстан аллараа тустэбинэ, уу убабас туруктан кытаанахха кубулуйар – хаар уонна муус буолар.

Эти-хааны уьугуннарыы (Физкультминутка) «Сорудабы толор»

1+4=слайд

1+4=5 билигин ытыспытын табынабыт

4+4=слайд

4+4=8 оччото уна-ханас иннэс гынабыт

10-5= слайд

Иитээччи: уу туьунан элбэ5и биллибит ди о5олор. Онтон сахары тууьу ууга бырахтахха сахар хайыырый? Саамай соп сахар ууга сууруллар. Сахар минньигэс буолар туус аьыы буолар. Билигин аны уубутугар арыы кутан коруохпут. Уубут саахар да туус да курдук суураллан хаалбата. Арыы уу урдугэр хайаатай? - дагдайан та5ыста.

- О5олоор ууга уруьуйдуохха соп дуо? (суох) То5о? (Кырааскы ууга сууруллар)
- Ууга уруьуйдуохха соп эбит, уруьуйдуурбутугар бу короргут курдук иьиттэр тураллар ди билигин бары бол5ойон истэн миигин кытта тэннэ улэлэьэн иьэ5ит соп. Улэлиэхпит иннинэ тарбах эрчиллиилэрин оноруоххайын

-Пальчиковая гимнастика:

В школу осенью пойду (шагают пальчиками по столу)

Там друзей себе найду (Загибают по одному пальчику)

Научусь писать читать

Быстро правильно считать

Я таким ученым буду

Но свой садик не забуду (Грозят указ.пальчиком правой руки)

Практическая часть

- Бу уубутугар бэлэм раствор кутабын уонна аптаах уьуктаах палочкабын ылабын (сэрэнэбит о5олоор уьуктаах предметтэртэн) кырааска5а уган ылабын уонна ууга сэрэнэн тугэ5ин таарыйбакка уган ылабын кырааскам ууга тэнийэр. Бу уурбут енмер атын оцу уурабын. Кырааскалар ууга сууруллан хаалбаттар. Уона уоьэ-аллараа, эрийэ палочканан уруьуйдуубут. Кумаа5ы ылабын уонна сэрэнэн ууга уурабын бары 10 дылы аахтыбыт. Ууттан сэрэнэн, муннуктан хостоон ылабын. Уонна туох тахсыбытын кордубут.

- О5олор паранан улэлииллэр (бэйэ бэйэ5э мэьэйдэспэккэ, ыксаабакка, сэрэнэн улэлииллэрин этэбин) о5олорго комолоьобун.